

MARIBORSKI VEČERNIK

„JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Veliki Maribor

Z novim zakonom o mestnih občinah, ki je stopil v veljavo 23. t. m., to je dva meseca po objavi v »Službenih Novinah« odnosi po sprejemu v narodnem predstavnstvu, stopa pri nas zopet v preče ospredje vprašanje priključitve okolice k Mariboru. Novi zakon določa namreč, da se inkorporacije okolice k mestu lahko izvrše vedno, toda po dveh postopkih, po enem, ki velja za dobo dveh let po uveljavitvi tega zakona, ter po drugem, ki bo veljal od poteka teh dveh let dalje. V dobi teh prvih dveh let izvede inkorporacijo lahko notranji minister sam na predlog mesta ali okolice po lastni preudarnosti, po poteku tega roka bo pa za to potrebno ljudsko glasovanje, to se pravi, da se bosta morala izjaviti eden ali oba dela za to, ali se izvede ali se ne izvede. Zakonodavec je pustil odprta vrata teh dveh let očito zato, da bi olajšal rešitev problema inkorporacije, zavedajoč se dejstva, da se ponekod branijo okolice mest, drugod pa mesta okolice, da bi bilo v pravem interesu izvesti inkorporacijo kljub vsemu, odposno ustrečijo tistemu, ki je močnejši in važnejši faktor.

To prehodno določilo novega zakona je zato posebno važno še za Maribor in njegovo okolico, pa tudi za vsa tri ostala slovenska avtonomna mesta, Ptuj, Celje in Ljubljano, kajti položaj je povsod enak: vsa naša avtonomna mesta so tako zraščena s svojo neposredno okolico, da je delitev z mejami ne samo nesmiselna, ampak tudi škodljiva tako za mesta, kakor za okolice. Nobenega dvoma torej ni, da se bodo slovenska avtonomna mesta, tudi Maribor, poslužila te ugodnosti in zahtevala inkorporacijo okoliš, še dokler za njeno izvedbo ni potrebnega nobenega ljudskega glasovanja prizadetih. Ker pa je gotovo, da se bodo v kratkem, morda že letos, izvedle nove volitve v vseh avtonomnih mestih, bi bilo zato treba vprašanje inkorporacije čim bolj pospešiti, in sicer tako, da bi bila izvedena še pred volitvami, ki bi se potem izvedle že v enotno povečanem mestnem okolišu. Ako bi se inkorporacija izvršila šele po volitvah, bi se lahko zgodilo dvoje: 1. da bi okolica kot novi sestavni del mesta ostala za prvo dobo brez svojega zastopstva v občini, ali pa 2., da bi se v starem mestnem okolišu že izvršene volitve morale razveljaviti in razpisati nove za ves stari in novi okoliš. Prvo kakor drugo bi pomenilo celo vrsto neprijetnih komplikacij.

Kar se tiče Maribora, smo si v mestu vsi edini, da je sedanja mestna meja, ki vključuje bori sedem kvadratnih kilometrov, nemogoča in nesmiselna. Naša okolica je na vseh straneh, v Krčevini, Studencih in na Pobrežju neločljivo spojena z Mariborom, zato niti ni več znova treba naštevati argumentov, ki govore za to, da se inkorporacija takoj izvrši. Ž njo bo dosegel Maribor nad 50.000 prebivalcev, povečal se bo njegov občinski svet, povečala se bo gospodarska in s tem tudi politična, kulturna, socialna in nacionalna moč, a imel bo tudi možnost priboriti državnim nameščencem prvi draginjski razred. Ako se inkorporacija ne izvrši v tej prehodni dobi, se zato lahko zgodi, da potem sploh ne bo več mogoča in bo sedanja kvarna meja ostala še dolga desetletja. Mimo tega bo pa nastala še ta anomalija, da bo do stotine, ako ne tisoči okoličanov postali mariborski meščani, ne da bi imeli vse meščanske pravice. Novi zakon o mestih določa namreč, da postanejo državni uslužbenci in uradniki avtomatično pristojni v mesto, v katerem so zaposleni, pa naj sicer stanujejo kjerkoli, torej

Obsedno stanje po vsej Španiji

Ukinitev raznih svoboščin in časniška cenzura — Obširne preiskave in dosedanje ugotovitve — Tihotapci orožja potopili parnik

MADRID, 24. septembra. Včeraj je bilo razglašeno nad vso Španijo alarmno stanje kot uvod proglasitvi obsednega stanja. Dokler je to izjemno stanje v veljavi, vlada lahko ukine razne državljanske svoboščine, ki so sicer po ustavi zagotovljene in uvede tudi preventivno časniško cenzuro, kar se je oboje tudi že zgodilo. Preiskava o velikem vtihotapljanju orožja in streliva za pripravljajočo se revolucijo le-

vičarjev še ni zaključena. Vlada je odredila v soboto velike hišne preiskave v pokrajini Oviedo, toda večinoma brez stvarnih uspehov. Dosedanja preiskava je pa kljub vsem težavam ugotovila, da so socialisti in komunisti za res pripravljali državni udar in da jih je pri tem najbrže podpiral veleindustriec Ezhvarieta s tem, da jim je dobavljal na kredit orožje in strelivo. Kljub vsem naporom se pa doslej vla-

di še ni posrečilo izslediti parnika, ki je prevažal orožje. Zatrjuje se namreč, da so tihotapci, ko so bili načrti za revolucijo odkriti, parnik sami potopili. Zaradi obsednega stanja in časniške cenzure je v Španiji včeraj in danes navidez vsepovsod precej mirno, vendar pa prebivalstva še ni zapustila velika nervoznost zadnjih dni. Mnogi še sedaj nočejo verjeti, da bo mogoče preprečiti nevarne dogodke.

Gospodarski svet male antante

DANES PRIČETEK KONFERENCE V BEOGRADU. PROGRAM KONFERENCE IN SPREJEM DELEGATOV.

BEOGRAD, 24. septembra. Danes se bo pričela tu konferenca gospodarskega sveta male antante, kateri se pripisuje velik pomen, ker bo morala proučiti praktične uspehe sklepe dosedanjih konferenc. Obenem bo morala na podlagi dosedanjih izkušenj napraviti tudi nekatere korekture. Mimo tega se bodo na konferenci obravnavala vsa aktualna vprašanja gospodarskih odnosov med Jugoslavijo, Romunijo in Češkoslova-

ško, medsebojnega delovanja v prometu, plovbi po Donavi, poštah, brzojavah in poštinih hranilnicah. Nadaljnja točka posvetovanj bodo ženevska pogajanja za gospodarsko reorganizacijo podonavja in vprašanja svetovnega gospodarstva sploh. Češkoslovaški in romunski delegati so prispeli semkaj večinoma že včeraj in so bili iskreno sprejeti po naših članih delegacije, zastopnikih vlade, poslanikih itd.

Grenka pilula zmage

POMEMBNE VOLITVE V FRANCIJI. PIČLA CHAUTEPSOVA ZMAGA ZA SENAT.

PARIZ, 24. septembra. V Bloisu v srednji Franciji, so bile včeraj dopolnilne senatne volitve, ki so vzbujale po vsej Franciji nenavadno veliko zanimanje. Njihov izhod se je namreč smatral kot barometer za spoznanje sedanjega razpoloženja francoskih volilcev. Kot kandidati so nastopili desničar Dolzy, neki socialist in radikalni socialist Chautepps, sedanjí poslanec istega okraja in bivši ministrski predsednik, ki je bil prisiljen odstopiti zaradi obdolžitve v zvezi z afero Sta-

visky. Splošno se je pričakovalo, da bo Chautepps propadel, zgodilo pa se je narobe. Dobil je največje število glasov in je bil tako izvoljen. Najmanj glasov je dobil marksistični kandidat. Vendar pa pomeni njegova zmaga znatno nadaljevanje moči radikalnih socialistov na račun desničarjev. Dočim je prejel Paul-Boncour prej tu 492 glasov, jih je dobil sedaj Chautepps le 320 od 600. Pariški listi, ki danes komentirajo izid, pravijo, da je ta zmaga grenka pilula za radikale.

Srednjeevropski pakt

ŽENEVA, 24. septembra. Avstrijski zunanji minister Berger Waldenegg se je včeraj popoldne vrnil z Dunaja semkaj ter se še zvečer sestal z italijanskim delegatom baronom Aloisijem. Ker se je vrnil v Ženevo tudi francoski zunanji minister Barthou, se pričakuje, da se bodo danes nadaljevala pogajanja za sklenitev srednjeevropskega pakta po italijanskih načrtih. Podlaga za ta pakt bi bili znani rimski protokoli, katerim bi se pridružile kot sopolisnice še Nemčija in države male antante. Obenem se bodo pričela tudi nadaljnja pogajanja za sklenitev južnovzhodnega pakta, ki naj bi bil nekako nadomestilo za propadli vzhodni

pakt. Ta pakt naj bi obsegal Rusijo, države male antante in države balkanske zveze.

Čakovec avtonomno mesto

ČAKOVEC, 24. septembra. Po novem zakonu o mestnih občinah je postal z včerajšnjim dnem tudi Čakovec avtonomna mestna občina. Dasi po vsem zunanjem izgledu mesto Čakovec doslej niti formalno ni imel tega naslova, ampak je bil prav za prav le trg z naslovom velike občine. Podelitev mestnega naslova in pravice so proslavili novi meščani na najslovesnejši način, proslave pa se je udeležilo tudi več tisoč ljudi iz vsega Medmurja, ki mu je Čakovec gospodarsko in kulturno središče.

tega spreminja novi zakon tudi nekatere davščine, ki bi sicer okolico najbolj odbijale od inkorporacije, tako n. pr. goštaščino in druge. V takih okoliščinah bo tudi naša okolica, upajmo vsaj, opustila svoje dosedanje nepomirljivo stališče in se bo rajše prostovoljno in sporazumno priključila Mariboru, kakor pa čakala, da jo k temu prisili suhi dekret notranjega ministristva. Čas inkorporacije je tu in izogniti se mu nikakor ni več mogoče. Pred vrati je Veliki Maribor s 50.000 prebivalci!

BEOGRAD PO NOvem ZAKONU.

BEOGRAD, 24. septembra. Včeraj popoldne je bila tu svečana seja mestnega sveta, ki je razpravljala o položaju po novem zakonu. Vodil jo je župan Petrović, ki je izrazil upanje, da bo mestni svet deloval v času po uveljavitvi novega zakona, kakor je doslej in storil vse, kar bo v interesu prestolnice. Nato so bili na novo izvoljeni razni odbori, kakor jih določa novi zakon.

DR. KRBEK Odstopil.

ZAGREB, 24. septembra. Vseučiliški profesor dr. Krbek je na včerajšnji seji mestnega občinskega sveta v zvezi z novim zakonom o avtonomnih mestnih občinah odložil svoje župansko mesto. Do novih volitev bo vodil županske posle dosedanjí podžupan Pavlina.

VAJE ZA OBRAMBO CELOVCA.

CELOVEC, 24. septembra. Danes se vrše v Celovcu in najbližji okolici obrambne vaje prebivalstva proti napadam iz zraka. Deželni glavar general Hülgerth je izdal ob tej priliki oklic, v katerem pravi, da so vaje potrebne zaradi tega, ker postane Koroška lahko boljše tudi v primeru, če Avstrija ne bi bila zapletena v eventualno vojno med njenimi močno oboroženimi sosedi. Ako bi pa bila prisiljena vmešavati se v kako vojno, bi lahko postala direktno vojno ozemlje. Zaradi tega mora biti koroško prebivalstvo pripravljeno za vse primere.

ZAVEZNIŠTVO JUGOSLAVIJE IN TURČIJE.

LONDON, 24. septembra. »Sunday Express« poroča, da je bila med Jugoslavijo in Turčijo sklenjena politična in gospodarska zvezna pogodba. Pogodba je bila sklenjena v okviru balkanskega pakta.

MACDONALD Odstopi.

LONDON, 24. septembra. Splošno se zatrjuje, da bo ministrski predsednik Ramsey Macdonald že tekom prihodnjih dni odstopil in bo imenovan za generalnega guvernerja Kanade. Njegov naslednik bo najbrže Baldwin.

SCHUSCHNIGG IN GÖMBÖS.

BUDIMPEŠTA, 24. septembra. Avstrijski zvezni kancelar dr. Schuschnigg se je mudil dva dni na lovu na honvedskih posestvih ter je v tem času razpravljal z ministrskim predsednikom Gömbösem o vseh aktualnih vprašanjih.

POSLEDICA TAJFUNA NA JAPONSKEM.

TOKIO, 24. septembra. Po uradnih poročilih znaša število po tajfunu potoplenih ali vsaj še vedno pogrešanih ladij in čolnov 3.400. Ako se računa, da je na vsakem vozilu bilo najmanj dvoje ali troje ljudi, znaša število mrtvih gotovo 10.000. K tem žrtvam je pa treba prišteti še one, ki jih je tajfun zahteval na kopnem.

Dnevne vesti

Iz železniške službe. Od generalne železniške direkcije je premeščen v delavnico državnih železnic v Maribor kontrolor Ludvik Prbil.

Zadnja pot dijakona Vinka Kovačiča. Ob izredno veliki udeležbi znancev in prijateljev so pretekli petek popoldne položili na mestnem pokopališču na Pobrežju k večnemu počitku dijakona starokatoliške cerkve v Mariboru g. Vinka Kovačiča. Pogrebne obrede je opravil slovenski starokatoliški župnik g. Ferdo Lavrinec iz Ljubljane ob asistenci starokatoliškega svečenika g. Jošta. Pred mrtvašnico je zapel pevski zbor žalostin ko, nato pa je krenil veličasten sprevod k grobu. Po cerkvenem opravilu je spregovoril ob odprtem grobu g. župnik, ki je slavil pokojnika kot svečenika, ki se je že v rani mladosti navdušil za starokatoliško cerkev in ni bil nikdar v bogoslovju, nadalje kot velikega rodoljuba, človeka in velikega trpina. V imenu starokatoliške cerkvene občine pa se je poslovil od pokojnika v toplih besedah g. Šegula. Zapeli so nato pevci zadnje slovo in prve grude so pričele padati na krsto. S tem je bilo končano zadnje dejanje tragedije moža trpina, mehke slovenske duše, ki je imel le to napako, da je mislil, da je ves svet tako pošten, kot je bil on sam. Lhteč so zapuščali z jesenskim cvetjem posuti grob njegovi najdražji, s težkim srcem pa so se razhajali tudi vsi, ki so ga poznali in cenili ter želeli večno radost njegovi blagi duši.

Za mrtve proglašeni. Okrožno sodišče v Mariboru je uvedlo postopanje, da se proglašajo za mrtve: Jože Pilihi, viničar v Gačniku; Alojz Lašič, želar v Peršeti; Ivan Žitnik, posestnik v Ivanjovcih; Ciril Zorec, viničar na Kogu; Franc Lončarič in Janez Lončarič, poljedelca pri Sv. Mariji na Dravskem polju; Peter Zagradec, posestnik na Kogu; Jožef Horvat, posestnik v Mali Polani; Mirko Petek, posestnik v Vodrancih; Janez Mikolan, posestnik v Dolini; Albin Vertič, pek v Podhlevniku; Ludvik Košič, trgovec v Spod. Krapjah; Ferdinand Verbnjak, posestnik v Radoslavcih; Štefan Veron, posestnik v Bodoncih; Jožef Gašperič, posestnikov sin v Kobiliu; Ivan Čepe, hlapec pri Sv. Križu nad Mariborom; Blaž Karneža, posestnikov sin pri Sv. Bolfenku; Jožef Bencik, posestnik v Martjancih; Jožef Horvat, poljedelec v Dobrovniku; Jožef Topolovec, posestnikov sin v Sitežu in Aleksander Vajda iz Sela. Vse pogrešajo že iz svetovne vojne.

Tiskarski škrt nam je v sobotni številki hudo ponagajal. Starosta šentilskega Sokola je g. dr. Josip Bačar, in ne Bučar, kar na tem mestu popravljamo.

Iz zadružnega registra. Pri mariborskem okrožnem kot trgovskem sodišču je na novo vpisana Nabavna zadruga »Poroka« r. z. z. o. z.

Pobrana šolnina na mariborskih šolah. Ob pričetku letošnjega šolskega leta so plačali učenci na 4 mariborskih srednjih šolah skupno 248.000 Din šolnine. Na klasični gimnaziji so plačali 74.000 Din, na realni gimnaziji 120.000 Din, na učiteljski 30.000 Din, na trgovski akademiji pa 24.000 Din. Precejšnja je tudi vsota, ki jo izkazujejo mariborske meščanske šole na plačani šolnini.

Obmejni promet v avgustu. Obmejni promet na severni meji je v avgustu dosegel rekord. Našo državno mejo je prekorčilo okrog 40.000 potnikov, domačih in tujih. V našo državo je dopotovalo 20.081 oseb, in sicer 1851 Jugoslovancev, 9925 Avstrijcev, 7079 Čehoslovancev, 416 Nemcev in 644 iz drugih držav. Preko Maribora je dopotovalo 15.715 oseb, od teh 1406 Jugoslovancev, 7085 Avstrijcev, 6616 Čehoslovancev, 291 Nemcev in 317 drugih državljanov. Preko Št. Ilje je dopotovalo 2643 oseb, preko Čmureka 153, preko Dravograda 348, preko Prevalj 696, preko Radgone 398, preko Hodoša 41, preko Lendave pa 87 oseb. V istem času je odpotovalo iz naše države 19.910 oseb, in sicer 1851 Jugoslovancev, 9851 Avstrijcev, 7076 Čehoslovancev, 381 Nemcev in 751 drugih državljanov. Preko Maribora je odpotovalo 15.637 oseb, od teh 1298 Jugoslovancev, 7052 Avstrijcev, 6512 Čehoslovancev, 250 Nemcev in

525 drugih državljanov. Preko Št. Ilje je odpotovalo 2605 oseb, preko Čmureka 116, preko Dravograda 420, preko Prevalj 564, preko Radgone 417, preko Hodoša 63, preko Lendave pa 88 oseb. Največji je bil promet z Avstrijo in Čehoslovaško. V tranzitnem prometu je v avgustu potovalo na severni meji skupno 3930 potnikov, in sicer na progi Maribor—Rakek 1233, Rakek—Maribor 996, Prevalje—Maribor 318, Maribor—Prevalje 320, Prevalje—Labud 520, Labud—Prevalje 543. Največji tranzitni promet je bil z Italijo.

Nov kader rezervnih častnikov. Pehotna inspekcija vojnega ministrstva je objavila seznam rezervnih pehotnih častnikov, ki so opravili letos izpit za rezervne pehotne podporočnike v šolah in četah za rezervne pehotne častnike. Letos se je armada naših rezervnih pehotnih častnikov pomnožila za število 1066.

Vpisovanje v trgovsko visoko šolo v Zagrebu. Vpisovanje v zimski semester šolskega leta 1934-35 na ekonomsko-komercialni visoki šoli v Zagrebu se prične 25. t. m. in bo trajalo do 2. oktobra. Mimo drugih listin morajo slušatelji prinesiti k vpisu tudi potrdilo pristojne davčne oblasti o plačilu neposrednih davkov in doklad, ki jih plačujejo starši, oziroma slušatelji sami, če so davkoplačevalci.

Vajenci in vajenke, ki so se vpisali v obrtno nadaljevalno šolo, naj pridejo na mestno načelstvo po pridelilne listke, in sicer v času od nedelje, dne 30. sept., do sobote, dne 6. okt. vsak dan dopoldne. Dne 7. oktobra se bodo zbrali vsi ob 8. uri zjutraj v naznačenih šolah zaradi nadaljnjih navodil. Kdor še ni vpisan, naj to takoj stori.

Ekskurzijo v mestno klavnico priredi društvo jug. akademikov v torek, 25. tm. Zbirališče ob 9. uri na oglu Aleksandrove in Meljske ceste. Predsednik.

Dražba zaplenjenega blaga. Jutri dopoldne ob 10. bodo na javni dražbi v carinskem skladišču prodali več kg srebrnega jedilnega pribora in 6 cilindrske osebni avto, vreden 40.000 Din.

Pomočniški odbor Zdrženja trgovcev v Mariboru obvešča, da se prične plesni tečaj za trgovske in privatne nameščenice 2. 10. 1934. ob 20. uri v Narodnem domu.

Opozorilo glede nabiranih akcij. Združenje trgovcev v Mariboru opozarja prebivalstvo mesta na sklep zadnjega svojega občnega zbora, po katerem naj daje podpore in prispevke društvom samo na take nabirane pole, ki jih je vidiralo predsedstvo združenja. Nadalje pripominja združenje, da bo v skladu s citiranim sklepom vidiralo nabirane pole samo mariborskim humanitarnim društvom.

Najcenejše duševno razvedrilo nudi gledališki abonma, saj prejme abonent za sedem mesečnih obrokov od 9 Din nazgor kar 22 uprizoritev, povprečno 3 predstave na mesec. Neabonent, ki obišče vseh 22 uprizoritev, potroši toliko denarja, kolikor abonent za abonma dveh sezon. Izredno velike ugodnosti abonmanu so torej na dlani ter to uvideva tudi občinstvo, ki se letos prav številno abonira. Zanimanje za gledališki abonma je toliko, da je uprava sklenila odpreti še četrti abonma, abonma D. Vse one reflektante na abonma, ki v dosedanjih abonmanih niso mogli dobiti primernih sedežev ter nove abonente vabimo, da se čimprej javijo pri gledališki blagajni, ki sprejema abonente še do 1. oktobra.

»Putnikovi« izleti z avtokarom. V drugi polovici septembra in začetkom oktobra priredi »Putnik« sledeče izlete: **Logarska dolina:** 29.—30. septembra, odhod v soboto 29. 9. ob 14. uri, povratek v nedeljo ob 22. uri. Cena 115 Din. — **Plitvička jezera:** 1.—3. oktobra, cena izleta 285 Din. **Maria Zell** 27.—28. 9. in 5.—6. 10. Cena 210 Din. Nadaljnje informacije in prijave pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, tel. int. 21—22.

Velika prekoceanska paroplovna družba HAPAG (Hamburg—Amerika Linie) je poverila Tujsko-prometni zvezi z Mariboru, Tourist Office »Putnik«, zastopstvo za vse ozemlje zveze, t. j. za bivšo mariborsko oblast. Prosimo cenjeno občinstvo da se v vseh zadevah prekomorskega prometa — potovanja v Severno-Srednjo in Južno Ameriko, družabna po-

tovanja po atlantskem oceanu itd. — obrne direktno na »Putnika«, kjer dobi vse potrebne informacije in vozne karte. Družba Hakag razpolaga s prekomorniki najmodernejših gradnje s komfortom, ki dosega in prekaša komfort v najelitnejših hotelih kontinenta. Posebno zanimanje vlada za izletne vožnje HAPAG-a po Atlantskem oceanu, na Kanarske otoke, Madeiro itd. Zadevni prospekti so na razpolago pri »Putniku«. Maribor, Aleksandrova cesta 35, tel. int. 21-22, ki sprejema tudi prijave.

Nenajavljena gasilska vaja. Nova preizkušnja za naše gasilce je bila včerajšnja nenapovedana gasilska vaja. Takih vaj naši gasilci še niso imeli, vendar pa so se izkazali pripravljene. Načrt za vajo je izdelal tehnični referent gasilske župe in poveljnik gasilske čete delavnice državnih železnic g. Kesler. Zamišljeno je bilo, da je priletelo letalo čez Pohorje in bombardiralo z eksplozivnimi bombami delavnice državnih železnic, ki so pričele goreti na vseh štirih krajih. Ogenj je uaznanila sirena in takoj nato so bili na mestu že gasilci delavnic državnih železnic pod poveljstvom Josipa Alta. Ker tuljenje siren ni prenehalo, so zapeli telefonski zvonce in v času 28 minut je bilo na kraju domnevnega požara 13 gasilskih čet, ki so takoj stopile v akcijo in položile okrog 2000 m cevi. Petnajst motornih in dvoje ročnih brizgalen je brizgalo vodo. Prispel je tudi oddelek vojaštva. Po končani vaji, ki je sijajno uspela, so se razvrstile gasilske čete na Krekovi cesti, kjer sta jih nagovorila upravnik delavnic državnih železnic g. Jović in vodja gasilske vaje g. Alfonz Kesler. Pri vaji se je pokazala hiba, ki bi v resnem primeru bila lahko usodna. Po cni uri je namreč zmanjkalo vode v rezervorjih. Priporočljivo bi bilo, da bi se zgradilo več podzemskih bazenov, ki naj bi bili neka rezerva ter razbremenitev za hidrante.

Zavržena mati. Bolj redki so na svetu primeri, da bi otroci popolnoma zavrgli svoje starše. Brezčuten in brezsrčen pa je tak otrok, ki zavrže lastno mater. Tak vsega obžalovanja vreden primer imamo tudi v Mariboru, ko živi hčerka v bogatstvu in razkošju, njena lastna mati pa preživlja svoje zadnje dneve v nepopisnem pomanjkanju in bedi, prepuščena sama sebi in čaka v 64. letu svoje starosti samo še na smrt, da jo reši muk in trpljenja. Uboge reve, ki je slepa na levo oko, ker so ji ga izbili, se je usmiliła mestna občina, ki ji daje hrano. Lepo bi bilo, če bi se reve usmiliła dobra srca in bi jo razveselila s kakim majhnim darom. Zapuščena starka stanuje v Felberjevi hiši v Pristaniški ulici.

Mednarodne rokoborbe v Unionu. — Predzadnje kolo. Danes se bori: Czaja: Črna maska, Kawan: Gromov. Obe odločilni.

Radio Ljubljana. Spored za torek 25. t. m.: Ob 12.15: plošče; 12.50: poročila; 13.00: čas, plošče; 18.00: Gundulič in njegov »Osman« (Hubert Marjanovič); 18.20: mladinske pesmi, poje gdč. Vanda Zihnerlova; 19.00: otroški kotiček (Saška Kovačičeva in Janez Berdajs); 19.30: plošče za deco; 19.50: čas, jedilni list; 20: jugoslovanska umetnost; 20.20: samospeli gdč. Mire Gnusove, vmes mandolinistični kvartet »Erika«; 21.30: radijski orkester, vmes čas in poročila; 22.30: angleške plošče.

Grajski kino. Do vključno torka mojstrsko vledelo »Henrik VIII. in njegovih 6 žen«. Krasen film. Pripravlja se film »Zvoki mladosti«. Jožef Smidt, Szöke Szakall.

Kino Union. Danes v ponedeljek zadnji dan »Dumont-Verdun«. Od jutri dalje krasen velefilm »Noč velike ljubezni«. Gustav Fröhlich in Jarmila Novotna. Pripravlja se največja senzacija sezone »Miki in Silli«, kolorirana simfonija očarljive lepote.

Živčno bolnim in otožnim nudi mila naravna »Franz Josefova« voda dobro prebavo, jasno glavo in mirno spanje. Po izkušnjah znamenitih zdravnikov za živčne bolezní je uporaba »Franz Josefove« grenčice pri težkih obolenjih možganov in hrbtnege mozga najtopleje priporočati. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Narodno gledališče

Letošnja otvoritvena predstava bo v torek, 2. oktobra. Ta predstava bo dobila svečano obiločje, ker uprizore eno najmočnejših del svetovne literature. Shakespearjevega »Hamleta«, ki pomeni njegova uprizoritev za vsak oder vselej dogodek. Razen tega bo »Hamlet« nekaka interna proslava 10letnice umetniškega delovanja našega prvaka, priljubljenega igralca in režiserja VI. Skrbinskega. Režijo vodi režiser J. Kovič, ki je delo okusno insceniral. Igrajo: Kraljeva Očelija, Starčeva kraljica, Skrbinskega Hamleta, Furijan kralja, P. Kovič Polonija, Blaž Loerla, Nakrst Horatia, Gorinšek duha Hamletovega očeta, Grom prvega igralca. V vseh ostalih vlogah: Gorinškova, Harastovič, Medven, Rasbger, Košič, Košuta, Verdovnik in Štandeker. Sodeluje tudi gledališki zbor in številna komparzerija.

Naval krvi, tesnoba srca, zasoplenost, tesnobnost, dražljivost živcev, migrena, otožnost, nespanje, odpravimo kmalu z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice. Znanstvene ugotovitve potrjujejo, da služi »Franz Josefova« voda pri zagatjenju vseh vrst z najboljšim uspehom. »Franz Josefova« voda se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Šolske knjige

šolske potrebščine

Tiskovna zadruga, Maribor
Aleksandrova cesta 13
Odplačila event. tudi na obroke

Srečke državne razredne loterije za novo kolo so prispele! Dobite jih v upravi »Jutra« in »Večernika«, Maribor, Gosposka ulica 11.

Storklja na ulici. Nepričakovano so pretekli petek popoldne napadli na ulici porodni krči tovarniško delavko Ano Černejevo. Dobri ljudje so ji priskočili na pomoč in poklicali reševalce, ki so jo z avtom prepeljali v porodnišnico, vendar pa je že s potjo povila krepkega dečka.

Nezgoda tovornega avtomobila. V soboto zvečer je neki mariborski tovarniški avto, ki je bil namenjen v Ptuj, s precejšnjo silo zavozil v zapornico na železniškem križišču na Ptujski cesti. V trenutku, ko se je avto pred strto zapornico ustavil, je že privozil mimo vlak. Hujše nesreče ni bilo.

Zgodba o šivalnem stroju in kriva pri-sega. Ko sta se spoznala ločenka Julijana Macuhova in samski delavec Šima Šegovec, stanujoča v Prešernovi ulici na Tezmem, sta skovala lepe načrte za njuno bodočnost. Julijana je šivilja in sta se skupno s Šimo podala v Celje ter tam kupila pri neki Mariji Borovičevi šivalni stroj za gotovino. Nekaj mesecev je Julijana pridno šivala na novem stroju, njen novi izvoljenec Šima pa je marljivo hodil na delo. To njuno srečo pa je nekoga dne skazilo »modro pismo« mariborskega okrajnega sodišča. Neki Miha Kocijan je tožil Julijo in Šima za stari dolg. Pravdo je dobil. Julijani in Šimi so zarubili stroj. Toda brihtni glavi se nista dali kar tako ugnati. Pojavil se je nekoga dne na sodišču Julijanin nezakonski sin Filip Žnidar, ki je čevljar na Belovski gori. Povedal je sodniku, da je zarubljeni stroj njegova last in ga je samo posodil svoji materi, da bi se lažje preživljala. Julijana in Šime sta bila ponovno klicana pred sodišče in sta tam pod prisego izpovedala, da je šivalni stroj kupil Filip Žnidar od Marije Borovičeve in da je torej stroj njegov ter ga je Julijani samo posodil. Zaslišana pa je bila v zadevi tudi Marija Borovičeva, ki je izpovedala tako, kakor je v resnici bilo. Julijana in Šima sta se ujela in sta se morala včeraj zagovarjati pred malim kazenskim senatom, ki je spoznal oba za kriva ter obsodil vsakega na 5 mesecev strogega zapora in oba na izgubo častnih državljanskih pravic za dobo 3 let.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. je kazal toplotmer 16 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 13,6 stopinj C; barometer je kazal pri 17 stopinjah 739,6, reduciran na ničlo pa 737,6; relativna vlaga 88, vreme je toplo in tiho, vremenska prognoza: nobene bistvene spremembe lepega vremena.

V postopni izgradnji samouprav

OB UVELJAVLJENJU NOVEGA ZAKONA O AVTONOMNIH MESTNIH OBČINAH.

Kakor ste že objavili, je stopil 23. t. m. v veljavo novi zakon o mestnih občinah, ki je bil sklenjen v Narodnem predstavništvu letos meseca julija. Minister za notranje zadeve gosp. Lazic je s posebno odredbo izdal navodila in pojasnila na kojih osnovi se morajo v vseh mestih, za katera novi zakon velja, vsi posli prilagoditi določbam novega zakona.

Zakon o mestnih občinah je samo en člen v veliki verigi izenačevanja zakonov ki se pleče od 6. jan. 1929 dalje. Je obsejnim nadaljnji korak v izgradnji naših samouprav. Prvi korak v tej smeri je bil storjen lani, ko je bil v Narodnem predstavništvu sprejet in do pozne jeseni sproveden zakon o kmetijskih občinah, ki je končno po 15 letih državne skupščine napravil konec razdrpanim razmeram v poslovanju občin po celi vrsti različnih zakonov in je za vse podeželske občine ustvaril enotne norme, ustvaril pa tudi podlago za končno dejansko upostavo samouprave z volitvami novih občinskih odborov, ki so bili tekom lanskega leta poletja in jeseni izvedene po vseh banovinah in ki so po veliki večini pokazale ne le veliko razumevanje naroda za naloge občin in za potrebo sodelovanja v občinskih upravah, marveč tudi odločno voljo naroda, da ne stoji več pasivno v abstinenci ob strani, ampak da odločno in ustvarjajoče sodeluje na konsolidaciji prilik v vseh smereh. Naš kmetijski narod je pri teh volitvah pokazal svojo zrelost v presoji prilik, pa tudi v pogledu oseb, ki naj vodijo v občinah narodne posle.

Novi zakon o mestnih občinah ima na eni strani isto nalogo, kakor zakon o ostalih občinah, da odstrani raznolikost zakonodaje za te občine po raznih delih države in postavi mestno samoupravo na enotno podlago, v drugi vrsti pa, da dosedanje mestno zakonodajo modernizira in dovede v sklad s prilikami in potrebami sedanjosti. Zato je v ta zakon bilo sprejeto vse ono, kar se je v dozdajšnjih partikularnih zakonskih predpisih izkazalo kot dobro, izkoriščeno so pa tudi izkustva zakonodaje iz raznih drugih držav.

Mesta, za katera velja ta zakon, so v njem imenoma naštet. Vseh je 74. Med njimi so 4 iz dravske banovine: Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj; iz celotne države pa so poleg prestolnice države vsi sedeži banjskih uprav (9), vse mestne občine, ki so že doslej vršile splošno upravno oblast prve stopnje (30), in končno mesta z večjim številom prebivalstva in z izrazitejšim mestnim značajem (34). Naziv mesta more — to je logična posledica tega zakona — kakor kraj dobiti odslej samo na osnovi posebnega novega zakona in ne samo na osnovi akta upravne oblasti. Mestom pa, ki so v tem zakonu naštet in ki ne bi hotela z ozirom na v zakonu določene obsežne naloge mestnih občin spadati pod ta zakon, je v zakonu dana možnost, da tekom prehodne dobe dveh let zaprosijo za podreditev pod zakon o podeželskih občinah*, kar se v tem času lahko zgodi s kraljevim ukazom, pozneje pa tudi samo z novim zakonom.

Odredbe glede članstva občin so v obeh zakonih identične, že iz razlogov čim večjega izenačenja v zakonodavstvu in enotnega praktičnega postopanja v vseh občinah.

Določbe o organizaciji mestnih občin se v dveh točkah bistveno razlikujejo od onih v zakonu o organizaciji ostalih občin. Dočim imajo občine, ki spadajo pod zakon o občinah, predsednika, občinski odbor in občinsko upravo, ki jo tvori prvih šest odbornikov z najjačje liste, imajo mestne občine predsednika in mestni svet. Drugo: dočim zakon o občinah glede volitve občinskih odborov določa samo glavne smernice in so morale banske uprave izdelati še podrobne uredbe, vsebuje zakon o mestnih občinah že tudi celotni volilni postopek.

Nadaljna razlika je v tem, da se volijo v podeželskih občinah obč. odbori v celoti po večinskem principu, v mestnih občinah pa predsednik in dve tretjini mestnih svetnikov s splošnim, direktnim in javnim glasovanjem po dr. Hontovem sistemu, dočim imenuje eno tretjino ban-

in sicer strokovnjake v komunalnih vprašanjih. To je sistem, ki ga imajo tudi v mnogih drugih državah, kjer se postavlja za večjo demokracijo, kakor n. pr. v ČSR.

Je to korektiv, ki je zlasti za mestne občine s široko avtonomijo nujno potreben, da je na eni strani dana garancija za res stvarno obravnavanje komunalnih vprašanj, in da se more na drugi strani onemogočiti škodljive politične vplive, kjer bi se ti pojavljali proti splošnim državnim in nacionalnim interesom.

V poglavju o delokrogu mest so našteje vse panoge poslovanja mest tako v lastnem kakor tudi v prenešenem delokrogu. Tudi tu je omogočena čim večja gibljivost in prožnost, z določbo, ki pravi, da lahko minister za notranje zadeve s sporazumom z resornimi ministri s posebno uredbo prenese v pristojnost ene ali druge mestne občine tudi druge posle splošne uprave poleg onih, ki so že v zakonu specialno navedeni (sanitetski in veterinarski, tržni, gradbeni in požarni, zadeve vzdrževanja cest, mostov, rek, potokov, kanalov, studencev, zadeve pospeševanja poljedelstva in živinoreje, šumski, lovski in ribolovski posli, poljska policija itd.), da pa lahko mestom tudi posamezne posle splošne uprave odvzame. Ta prožnost je omogočena državnim upravi istotako iz tehničnih razlogov državnih in nacionalnih interesov. Prav s to stilizacijo zakona pa je vsem mestnim občinam, ki bodo svoje posle v redu vršile, omogočena čim najširša avtonomija.

Na osnovi novega zakona o mestnih občinah bo v izgradnji narodne samouprave storjen nadaljni važen korak. Mesto sedanjih po velikem delu imenovanih županov in mestnih svetov v mestnih občinah bodo prišli povečini izvoljeni zastopniki interesov mestnega prebivalstva poleg odličnih komunalno-političnih strokovnjakov, ki bodo imeli zlasti še tekom prihodnjih let veliko in težko nalogo, prepeljati brod mestnih občin

skozi valovje splošne krize v naročje boljših dni. Upam, da bo prebivalstvo naših mest, zlasti tudi Maribora, vsaj tako uvidelo, kakor so bili lani prebivalci naših kmetijskih ter nekaterih mestnih in trških občin, ki so že lani vpostavile svojo samoupravo. Upam, da bodo tudi naši meščani (rabim ta izraz za vse mestno prebivalstvo brez razlike stanu!) uvideli, da občinske volitve, ki so bolj kakor katerekoli druge izrazito gospodarske, tudi v naših mestih ne smejo biti igrišče za merjenje političnih sil, ne torišče za izživiljanje raznih osebnih in političnih ambicij, tudi ne sredstvo za dokazovanje osebnih ali kakoršnihkoli simpatij ali antipatij, zlasti pa ne sredstvo za politične pustolovine. Pri občinskih volitvah naš kmet pri vsakem kandidatu najprej postavlja vprašanje: »Ali je ta in ta, ki se poteguje za moje zaupanje, sposoben, da sam sebi zna pošteno in dobro gospodariti? Če je to, potem bo znal pošteno in dobro gospodariti tudi nam v občini!«

Te besede sem smatral potrebnim, da jih zapišem, ker čujem, kako se že poleg resnih razprav o bodočih občinskih volitvah, tudi v našem Mariboru, kakor vedno ob takih prilikah, tudi tokrat zopet pojavljajo elementi, ki na stvar ne gledajo resno, stvarno in realno, in ki pri pivskih omizjih ter v zakotnih beznicah postavljajo liste in candidature, ki pomenijo naravnost smešenje in naglavo postavljanje vseh velikih splošnih, gospodarskih, socialnih in kulturnih nalog, ki so v zakonu občinam predpisane. Trdno pa sem prepričan, da bo velika večina mariborskih prebivalcev našla pravo pot, ki naj zagotovi našemu lepemu obmejnemu Mariboru nadaljni zdrav razvoj in napredek!

Le tako se bomo pokazali zrele za dokončno in najvišjo stopnjo samouprave: za banovinsko samoupravo.

Vekoslav Spindler.

*) Radi boljšega razumevanja imenujem lani sklenjeni zakon o občinah v tem članku »zakon o podeželskih občinah« v nasprotju z zakonom o mestnih občinah, dasi spada pod ta zakon o podeželskih občinah tudi cela vrsta mest in trgov.

Op. pis.

Meščanska šola problem našega mesta

NAD 800 UČENCEV NA DEŠKI MEŠČANSKI ŠOLI. — NEMOGOČ POLOŽAJ.

Preteklo soboto se je vršil na tukajšnji deški meščanski šoli roditeljski sestanek, ki ga je sklical ravnatelj zavoda g. Drago Humek. Upravitelj Humek je udeležencem, ki jih je bilo nad 200, v nazornih besedah obrazložil težavni položaj zavoda, ki mu gre z ozirom na važnost v vzgoji naše mladine pač vsa pozornost merodajnih krogov. Šola je zgrajena tako, da more sprejeti največ 450 dečkov, letos pa se jih je vpisalo kar 800. Takega navala še do danes ni bilo. Šola ima 17 razredov in samo 16 učnih moči. Nekateri učitelji imajo ona pr. po 8 do 10 ur na teden jezikovnega pouka in so primorani korigirati do 500 šolskih nalog mesečno. Pouk pa se vrši dopoldan in popoldan, ter spričo te fizične in duševne preobremenitve ni izključeno, da bo ta ali oni moral iti na bolezenski dopust, kar pa nikoli ni v interesu gladikega funkcioniranja šolskega načrta. V posameznih razredih je danes do 60 dečkov. Da

v sanitarnem oziru to nikakor ni ugodno, bo vsakdo razumel, zlasti za primer izbruha nalezljivih bolezni. Vprašanje naše deške meščanske šole in njene razširitve stopa s tem v odločilno fazo. Do danes se temu vprašanju zlasti s strani občine ni posvečala tista pozornost, ki jo je prav ta šola s svojo misijo po vsej pravici zaslužila. Z inkorporacijo bo šel Maribor 50.000 prebivalcev. Kako bo pa potem? Ali bi ne bilo dobro, če bi mestni očetje začeli malo razmišljati o eventualni gradnji nove meščanske šole na desnem bregu? Sedanje razmere so nevzdržne, zato bodo morali merodajni činitelji države, banovine in občine razmišljati o nujni rešitvi tega nujnega problema. Drugo leto bo naval morda še večji, zato ni več časa za odlašanja. Nujno rešitev zahtevajo široki interesi ljudstva, ki vidi v meščanski šoli podlago za vso poznejšo življenjsko vzgojo mlade generacije.

Ptuj

Sreča v nesreči. Pri viničarju Duha v Kicarju pri Ptujju so te dni doživeli dogodek, ki jim bo še dolgo ostal v spominu. Tega dne so se namreč domači, razen 83-letne Marije Duhove, podali na polje na delo. Ko so se proti večeru vrnili, ni bilo stare Duhove nikjer na spregled. Takoj so zasumili, da je morda odšla v vinski klet, v kateri je vrel vinski mošt in so imeli v njej shranjen tudi krompir. Slutili so najhujše, zato so nemudoma odšli v klet. In zares so tam našli staro negibno ležati, okrog nje pa so opazili v tleh očividno z rokama izgrebene jamice. Bilo je vsem jasno, kaj se je zgodilo. Od ogljikovega dvokisa, ki ga izpušča vinski mošt, kadar vre, pokvarjeni vzduh je staro, ki je menda šla po krompir v klet, začel naglo dušiti, da ni mogla več pravočasno ute-

či in se je zgrudila na tla; napol nezavestna je v smrtni sili grebla okrog sebe, iščeč sape, dokler ni popolnoma omedlela. Domači so staro takoj odnesli iz kleti in pričeli z umetnim dihanjem, čeprav od tega niso mnogo pričakovali zaradi visoke starosti starke. Pa vendar njihov trud ni bil zastonj: 83-letna Marija se je polagoma zopet zavedla. — Zanimivo je, da je mačka, ki je staro spremljala v klet, tam poginila, kar pa ni čudno, ker je znano, da je ogljikov dvokis, plin, ki je težji od zraka in ga je zato največ pri tleh, zaradi česar mu male in nizke živali sigurno podležejo, ako dosepejo v prostor zastrupljen z ogljikovim dvokisom. Zopetno obujenje starke Marije Duhove je vzbudilo povsod v okolici največje zanimanje in zadovoljstvo.

Nbčni napad na javni cesti. V petek ponoči so trije ponočnjaki napadli na javni cesti v Mali Varnici 27-letnega dninar-

ja Miho Visinskega iz Svetlina, občina Bednja, ko se je vračal na svoj dom. Obdelali so ga z noži na tako zverinski način, da je obležal s smrtno nevarnimi poškodbami v mlaki krvi. Sosedje so ga našli nezavestnega in ga takoj prepeljali v ptujsko bolnišnico. Njegovo stanje je zelo resno.

Volitve pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju veljavne. Upravno sodišče v Celju je zavrnilo pritožbo opozicionalcev glede izida občinskih volitev, ki so bile v juniju v novo formirani občini Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Lista JNS, katere nosilec je bil posestnik Franc Beračič, je dobila 327 glasov, nasprotna lista pa vključ demagoški agitaciji samo 106 glasov. Tako so torej dobili nacionalni volilci tudi od sodišča najlepše zadoščenje.

Knjige za vse osnovne, meščanske in srednje šole kupiti v knjigarni
Tiskovne zadruge, Aleksandrova c. 13,
Tudi na obroke 3575

Lahkoatletski dvboj SK Slavija (Varaždin) : SK Železničar 44:42

Včeraj dopoldne se je vršil na igrišču SK Železničarja lahkoatletski dvboj med varaždinsko Slavijo in SK Železničarjem, ki se je končal po zelo napetih in zanimivih tekmovanjih s pičlo zmago SK Slavije. Dvboj se je pričel ob 9.30, in sicer sta v vsaki disciplini tekmovala po dva atleta vsakega kluba. Pred pričetkom mitinga je pozdravil goste v imenu prireditelja g. Fišer, ki jim je izročil v spomin lično zastavico; v imenu JLAS, poverjeništa v Mariboru, pa je spregovoril g. Bergant. Organizacija je bila tudi tokrat na višini, za kar gre zasluga sodniškemu zboru z g. Fišerjem na čelu. V naslednjem prinašamo rezultate: (Prvo mesto se je kvalificiralo s 5, drugo s 3 in tretjo z eno točko).

Skok v višino: 1. Džurak (Slavija) 162.5 cm; 2. Samec (Slavija) 160; 3. Požar (Železničar) 155 cm. Točke: Slavija 8, Železničar 1.

Tek 100 m: 1. Samec (S) 11.6 sekund; 2. Venuti (Ž) 11.7; 3. Viser (S) 11.8. Točke: Slavija 14, Železničar 4.

Met kopja: 1. Markurič (S) 40.94 m; 2. Požar (Ž) 38.92; 3. Ogrizek (Ž) 38 m. Točke: Slavija 19, Železničar 8.

Skok v daljavo z zaletom: 1. Požar (Ž) 619 cm; 2. Urbanek (Ž) 566; 3. Viser (S) 563. Točke: Slavija 20, Železničar 16.

Tek 400 m: 1. Samec (S) 55.8 sekund; 2. Markušič (S) 56; 3. Pruš (Ž) 57. Točke: Slavija 28, Železničar 17.

Skok s palico: 1. Čelhar (Ž) 290 cm; 2. Grims (S) 280; 3. Cizelj (Ž) 260. — Točke: Slavija 32, Železničar 22.

Tek 1500 m: 1. Podpečan (Ž) v času 4:42.4; 2. Muraus (Ž) 4:44.1s 3. Markušič (S) 4:58.4. Točke: Slavija 32, Železničar 30.

Met diska, prosti stil: 1. Čelhar (Ž) 32.93 m; 2. Viser (S) 27.11; 3. Požar (Ž) 27.05. Točke: Železničar 36, Slavija 35.

Štafieta 400x300x200x100 m: 1. SK Slavija v postavi: Samec, Martušič, Petran in Viser 2:16.8; 2. SK Železničar v postavi: Muraus, Pruš, Venuti in Ban 2:17.2. V tej disciplini, ki je bila odločilna za izid tekmovanja (torčke so se šteje dvojno), je odločila slaba predaja mariborskih atletov. Končno stanje točk: Slavija 45, Železničar 42.

V nedeljo 7. oktobra bo v Varaždinu revanša, na kateri bodo imeli atleti SK Železničarja priliko, da včerajšnji neuspeh popravijo.

Telefon v krsti.

Čeprav je pri sedanjem napredku zdravništva skoraj nemogoče, da bi pokopali dozdevno mrtvega človeka, je še mnogo ljudi, ki žive v večnem strahu pred navidezno smrtjo. Nedavno je neki pariški trgovec v oporoki izrazil željo, naj mu po smrti prestrele srce, češ, da se boji, da bi ne bil živ pokopan. Mnogo je tudi primerov, ko ljudje pred smrtjo določijo, naj jim po smrti iz glo prebodejo srce. V Angliji je pa šinila bogata Alise Barkesovi v glavo kaj čudna misel. Dala si je narediti krsto z ventilatorjem in telefonom, tako, da bi lahko nemudoma telefonirala iz groba, če bi se v njem naenkrat prebudila. Krsta bo opremljena še z električno razsvetljavo, ki bo signalizirala grobarjevo hišico, čim bi se truplo v krsti premaknilo.

C. K.

Prevara

(Ruska pravljica.)

V nekem carstvu v neki državi je bil car Agej. Njegove ladje so odplule na vojno v druge kraje, kar nenadoma in nepričakovano pa navali nanje silen sovražnik. Na eni ladji je bil tačas mornar Ivan. Zagleda nesrečo, iz katere ni moglo nikamor, prime se za jambor, potegne ladjo pod vodo, odplove od sovražnika okoli ene vrste in zleze iz vode. Sporoče to kralju in kralj mu da svobodo. Gre mornar Ivan po vsem carstvu; njegova slava je velika, a v žepu nima niti kopejke. A kaj bi govoril o denarju, ko ni imel niti hiše niti kočje! Prisiljen je bil, da si išče prenočišče, kjer bi se skril pred temno nočjo in pred dežjem.

Dobi prenočišče pri dosluženem vojaku in se začne z njim pogajati: »Jaz bom pri tebi,« pravi, »samo čez noč, podnevi pa bom delal in si služil kruh, a ti se brigaj zase in skrbi za denar: za vsako noč rubelj.« Vojak, ki je bil reven, se denarja silno razveseli in pride mu na um, da bi si kupil skrinjico, ki se dobro zaklene, na vrhu pa bi prerezal špranjico skozi katero bi metal vanjo denar in ga hranil. Tako tudi napravi. Mornar mu daje za vsako noč po cel rubelj, on pa brž z njim v skrinjico.

»Zdi se mi, da se je mnogo nabralo!« pomisli nekoč, časa je preteklo precej, daj da vidim, ako imam mnogo rubljev. Ali ni moj mornar bedak? Ne je, ne pije, a vsako noč mi prinese cel rubelj? Odkod neki jemlje denar?« Vojak odklene skrinjico, a ona niti ne diši po denarju, temveč so v njej sami iveri. Nato se gospodar silno razjezi nad stano-

valcem. Ta se roti, da je plačal s čistim srebrom, a drugi pravi: »Prijatelj, nisem mislil, da si tak nepridiprav. Ne bi te bil sprejel na stanovanje. Glej, zdaj si ves čas zastoj stanoval. Kaj naj ti vzamem? Kaj naj porečem dobrim ljudem?«

Gre vojak na sodišče in prosi, da bi njemu in mornarju razsodili.

Sodniki so mislili in mislili, a se niso ničesar domislili. Dajo obema zvezati roke in ju pošljejo carju. Car Agej vpraša vojaka, kakšen denar je prejemal in kam ga je deval? »Prejemal sem običajni srebrni denar in ga metal v skrinjico, da bi se možnja ne preguljila.« Car se zakrohota in pošlje po skrinjico.

Prinesejo skrinjico, jo odklenejo, pogledajo vanjo, a v njej so sami srebrni rublji in tako novi, kakor bi bili pravkar kovani!

Car se razjezi na vojaka in zagradi: »Zakaj si obrekoval mornarja?« ter ga da zvezati in bičati.

Mornarju Ivanu se vojak zasmili pa prosi carja, naj ga ne bijejo več in pravi: »Jaz sem se z njim samo pošalil.«

Car ga vpraša: »Ali se res lahko tako šališ?«

»Lahko, Vaše cesarsko Veličanstvo!«

»No, pa se pošali še z mano.«

»Bi se že, pa se bojim, da dobim...«

»Nič ne dobiš! Na za poroko sv. Nikolaja!«

Mornar napelje v carski dvor vode; starešine se preplašijo, nihče se ne bi rad utopil, toliko, da se od strahu ne razjoka. In priplava k carskemu mestu ladjica. »Car Agej!« reče mornar Ivan, »sediva na ladjico in popeljava se.«

Sedeta in se popeljeta. Veter ju odnese na odprto morje, a na morju nastane tako silen vihar, da se ne nadejata več dolgega življenja. Naposled vihar po-

jenjava in vrže ladjico k nekemu otoku. Car stopi na suho, napravi dva, tri korake, se ozre — ladjice in mornarja Ivana ni nikjer.

Car Agej se zamisli: »Kam sedaj?« in gre ob bregu. Gre, gre in pride do velikega mesta. Vidi žensko, ki nese pečeno bravino na prodaj.

»Predraga!« reče car, »vzemi me v službo, pečeno bravino bom nosil za ta bo.«

»Koliko zahtevaš?«

»Nič, samo s kruhom me hrani.«

Ženska pristane in oba gresta v mesto.

Ko je car nosil bravino, se mu je zahtelo, da bi pokusil, vzame košček in začne jesti. Od vseh strani pritečejo nani ljudje, ga začnejo zadrževati in izpraševati: »Kaj ješ?«

»Pečeno bravino.«

»Saj je človeška roka. Glej ga, ljudozrca!« Pograbi ga, mu zveže roke in noge ter ga vrže v temnico. Potem ga začno soditi in ga obsodijo na smrt. Privedejo ga na morišče, polože njegovo glavo na panj, krvnik vzame v roko sekuro in zamahne...

»Aj, vikne car Agej. Starešine poskačejo s stolov: »Zakaj ste tako glasno viknili?«

»Kako ne bi viknil, toliko, da mi ni krvnik glave odsekal!«

»Kaj Vam je, Vaše veličanstvo? Kakšen krvnik? Saj ste dvoru, na svojem carskem prestolu in ste nas vse poklicali, da sodimo Ivanu mornarju.«

»Ti si še tukaj, nesrečnik?« se jezi car Agej. »Žal mi je, da sem ti dal sv. Nikolaja za proroka, sicer bi te dal obesiti!«

Takoj razglasijo po vsem carstvu prepoved, da nihče ne sme sprejeti v svojo hišo Ivana mornarja. Dolgo se je potikal

brez zatočišča; šel je v vse hiše in nikjer ga niso sprejeli.

In glej, zopet pride mornar Ivan v vas in zaprosi kmeta.

»Car ne pusti, pravi kmet.«

»Pusti me, dobri človek!«

»Ali nisem rekel, da ne smem! Če te že pustim, tak samo za pripovedko, ki jih imam jako rad.«

»Dobro, naj bo za pripovedko.«

Kmet ga sprejme, nahrani, napoji in oba ležeta na posteljo. »No, pripoveduj pripovedko!« priganja gospodar Ivana, a ta mu odgovori: »Poglej se no, kaj je iz tebe postalo.« »Seljak se pogleda in vidi, da je medved. »Poglej mene, jaz sem tudi tak! Kaj hočeva sedaj? Saj naju za Boga pobijejo! — Ne boj se!«

V spalnici je bilo okno. Ivan zapodi gospodarja skozi okno in skoči sam za njim. Zbežita v gozd. Zapazijo ju lovci in gredo brž za njima. »Kaj hočeva sedaj?« vprašuje kmet. »Sedi v hrastovo duplo, a jaz sedem poleg tebe. Ako naju lovci dobe, ubijajo mene in me denejo iz kože — a ti skoči iz dupla, se prevrni preko kože — in postaneš zopet človek.«

Komaj to spregovori, so že lovci tu. Ubijajo medveda, mu oderejo kožo in se gredo na reko umivat. Seljak to opazi, izkoristi priliko, se obrne enkrat in pade iz postelje na tla. Jako se pobije in reče sam pri sebi: »Po pravici je car Agej pripovedoval, da te ne smejo nikjer sprejeti!« A mornar Ivan se oglasi s postelje: »Kaj ti je. Bržkone si zaspal.«

»Kje si nesrečnik? Saj so te ubili in sneli kožo s tebe?«

»Ni res. Glej me živega in s celo kožo.«

Seljak ga zapodi. Ivan mornar se je nato potikal in potikal ter odšel v drugo carstvo.

Borba za točke med klubi LNP se je pričela

BILANCA VČERAJSNIH PRVENSTVENIH TEKEM. ISSK MARIBOR IN SK SVOBODA STA REMIZIRALA. PORAZ SK RAPIDA V CELJU.

Uvod v jesensko prvenstveno sezono sta priredili v Mariboru moštvi ISSK Maribora in SK Svobode. Brez bučne reklame in tudi brez običajnih dolgotrajnih in najrazličnejših prognos sta lokalna nasprotnika nastopila pred okrog 500 gledalcev na igrišču v Ljudskem vrtu z enakimi izgledi za zmago ali poraz. Kljub neodločenemu rezultatu, ki pa niti od daleč ne ustreza poteku igre in pokazanemu znanju, lahko brez vsakega rizika ugotovimo, da je podvezno prvenstvo SK Svoboda pridobilo in tudi lahko brez bojazni vnaprej trdimo, da Svobodaši še dolgo niso izrekli poslednje besede v tem tekmovalstvu.

ISSK Maribor:SK Svoboda 3:3 (2:0).

S predvedeno igro so bili gledalci lahko v splošnem zadovoljni, vsaj, če niso uporabljali pretiranega merila. Po nesrečnih in navsezadnje malo zanimivih prijateljskih tekmah se bodo naša moštva vrnila v konkurenco, ki je sicer na nekoliko nižjem nivoju, zato pa jim bodo te tekme bolj ležale in bodo igre gotovo bolj zanimive. S tega stališča torej je bila igra vse do zadnjih faz dobra, zanimiva, in zlasti po zaslugi ISSK Maribora tudi vsaj na trenutkih, lepa.

Belo-črni (tokrat v novih rdečih majicah) so igrali brez nekaterih ljudi, ki so nastopili preteklo nedeljo in ki so se takrat dobro obnesli. Gotovo ni ta postava dokončna, preveč je neenakosti v njej. Napad je bil po svojem učinku kaj pester. Obe krili sta dali malo dobro igro, a v notranji trojici se je izgubljal preveč v ozadju Priveršek, ki je hodil vedno znova po žogo nazaj. Najbolj agilen je bil Dušan, ki ima tudi prav dober strel, le da ga ni utegnil uspešno uveljaviti. Napadna vrsta Maribora je izvedla lepe in smiselne poteze in je v forsiranem tem pu gradila napad za napadom, precejšablonsko sicer in taktično deloma napadno, vendar so bili ti napadi lepi za oko in razodevali smisel za inteligentno igro. Obramba je bila žilava in trda, toda nesigurna, tako da je bila mnogokrat potreba pomoči krilske vrste. Zaradi tega se krilska vrsta ni mogla ofenzivno udeleževati, kar se je zlasti v drugem polčasu občutilo.

Svobodaši niso utegnili uvodoma preprečiti zamotanih kombinatorskih potez nasprotnika. S tem so se spravili v podrejen položaj, ki ga niso mogli tudi v poznejši močnejši igri popraviti. Napadalne poteze niso bile solidno zgrajene, nič ni bilo videti kake smiselnosti v igri; delalo se je vse nekam tjavendan, brez premisleka. Toda Svobodaši so igrali z elanom in požrtvovalnostjo, ki bi bila lahko vzgled marsikateremu moštvu! In prav požrtvovalnost in ambicija sta vzrok, da je moštvo iz skoraj že zgubljene igre rešilo eno točko. Steber enajstori ce je bila ožja obramba z izvrstnim Novakom na čelu. Bila je mnogo boljša od iste formacije nasprotnika. Na obrambi je dolgo slonelo veliko delo, toda opravila ga je odlično. O krilski vrsti je treba poudariti, da jo v prvem polčasu ni bilo mnogo videti; imela je mnogo nesrečnega posla z napadalnim triom. Šele v drugem polčasu, ko je začela krepkeje startati, se ji je posrečilo razdreti nasprotne kombinacije.

V splošnem je bila igra v mejah fairnesse, za kar gre v prvi vrsti zasluga sodniku g. dr. Planinšku, ki je vodil tekmo objektivno in tudi dobro.

V predtekmi je v prvenstveni borbi rezerva ISSK Maribora zmagala nad rezervo SK Svobode v razmerju 5:2 (4:0). Sodil je g. Jančič.

V tekmovalstvu za jubilejni pokal ISSK Maribora so dopoldne na igrišču ISSK Maribora juniorji SK Železničarja porazili juniorje ISSK Maribora z 1:0 (0:0). Sodil je g. Nemec.

SK Celje:SK Rapid 1:0 (1:0).

SK Rapid je moral včeraj v Celje, kjer je odigral prvenstveno tekmo s SK Celjem. Ni pa imel sreče in je moral pustiti dve dragoceni točki v Celju. Zmagali so Celjani z 1:0 (1:0). Sodil je g. Pevalek iz Ljubljane.

SK Mura:SK Ptuj 4:3 (3:1).

V tekmovalstvu za prvenstvo mariborskega II. razreda sta se včeraj srečala v Ptujju SK Mura iz Murske Sobote in SK Ptuj. Tekma se je končala s pičlo zmago SK Mure v razmerju 4:3. Sodil je gosp. Kopic iz Maribora.

Ostale nogometne tekme.

Zagreb: Gradjanski:Ilirija 3:0 (2:0).

Beograd: Jugoslavija:Tri zvezde 11:2 (6:2).

Veliki Bečkerek: BSK:ŽSK 9:3 (4:3).

Zemun: Sparta:Gradjanski (Niš) 4:1.

Dunaj: Avstrija:Češkoslovaška 2:2 (2:0).

Praga: Dunaj:Praga 4:2 (1:1).

Juniorski teniški turnir v Mariboru

Lepa zmaga juniorjev ISSK Maribora nad Slovenskim teniškim klubom Ptujem v razmerju 6:2.

Včeraj dopoldne se je vršil na teniških prostorih ISSK Maribora juniorski teniški dvomatch med ISSK Mariborom in Slov. teniškim klubom iz Ptuja, ki se je končal z lepo zmago domačih juniorjev, in sicer v razmerju 6:2.

Posesti

PRODAM NOVO ZIDANO

HIŠO.

soba, kuhinja, drvarnica in vrt. Cena 13.500. Ptuljska cesta, pekarna Bogovič 4005

Kupim

KUPIM PSA VOLČJAKA, starega do 1 leta. Tržaška c. 13. 4007

Dilaška stan.

DIJAKINJA IZ DOBRE RODBINE

se sprejme na stanovanje in hrano. Naslov v upravi »Večernik«. 3802

Sobo odda

SOBA ZA SOLIDNEGA GO-SPODA.

mirna, sončna in zračna, z uporabo kopalnice, se takoj odda. Strošmajerjeva ul. 28, II nadstr., vrata 9. 3463

OPREMLJENO SOBO

s prostim vhom oddam, isto tam dobra jomača hrana. Taborška ul. 11-II. 4006

LEPO SOBO

oddam s 1. otobrom. Betnavska c. 39. 4008

Kupujte svoje potreščine pri naših

inzerentih!

Stanovanje

ENOSOBNO STANOVANJE

s pritliklami se odda s 1. oktobrom v Magdalenski ulici. Vračati pri Franju Vrablu, Radvanijska c. 24. 4010

TRISOBNO STANOVANJE

s pritliklami v novi hiši v Koseskega ulici oddam s prvim novembrom. — Franjo Vrabl, Radvanijska c. 24. 4009

Spomnite se CMD

Kurjenje z drvmi

je najbolj zdravo in čisto, a samo pri

„ZEPHIR“-PEČEN

obenem pa tudi najcenejše in najudobnejše.

Izdelki tovarne peči, štedilnikov in emajla

ZEPHIR d. d., Subotica

Zahtevajte brezplačne prospekte!

Samoprodaja:

za Maribor:

Pinter & Lenard

za Celje:

D. Rakusch

za Ljubljano:

Venceslav Breznik, Stritarjeva ul. 7

